

Aastaaruanne 2014

Raamatukogu nimi: Haljala Vallaraamatukogu

Haruraamatukogude arv: 2

Elanike arv: 2607 (01.01.2014)

1. Põhilised tegevussuunad

Nõudlus raamatukoguteenuse järele on langenud, vähenenud on nii laenutused kui külastused.

Kauaegne raamatukogu juhataja Elve Veldi andis teatepulga üle uue juhatajale ning koos harukogude raamatukoguhoidjatega viidi raamatukogus läbi inventuur.

Haljala valla raamatukogudes muutus töökorraldus.

Haljala Vallaraamatukogu on aktiivsem pakkuma virtuaalteenust, selle teostamiseks sai avatud raamatukogu facebooki-leht.

Järgmisel aastal keskendutakse lasteteeninduse aktiveerimisele ning jaanuarist alates on raamatukogul oma koduleht www.haljalaraamatukogu.ee.

Raamatukogu tegevust kajastab Haljala valla arengukava aastateks 2010 – 2020.

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogude tegevust reguleerivad dokumendid ja nõukogud:

Haljala raamatukogu reguleerivateks dokumentideks on Haljala Vallaraamatukogu põhimäärus ja kasutamishüde, mis lähtuvad rahvaraamatukogude seadusest, rahvaraamatukogude töökorraldusejuhendist, kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest, avaliku teabe seadusest, isikuandmete kaitse seadusest, interneti kasutamise juhendist.

17. oktoobril 2014 valiti uus Haljala Vallaraamatukogu nõukogu, kuhu kuuluvad Lea Lehtmets Lääne-Virumaa Keskraamatukogust, Merike Hunt Haljala Vallavalitsusest, Külli Heinla Haljala Gümnaasiumist. Nõukogu otsustas pikendada nõukogu liikmete volituste aega kahelt aastalt neljale ning muudatused on tehtud Haljala Vallaraamatukogu põhimääruses (§11 lõige 3)

2.2 Eelarve

Põhieelarve	Seisuga 31.12.13. €	Seisuga 31.12.14 €	Muutus %
Eelarve kokku	49.242	50.682	2,92%
Personalikulu	21.754	25.475	17,11%
Komplekteerimi skulu	17.722	16.999	-4,08%
sh OV-lt	13.408	12.745	-4,95%
sh riigilt	4.022	4.254	5,77%
Infotehnoloogia kulud	3.238	2.626	-18,9%

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Summa
0	0	0

2.3 Struktuur

Haljala Vallaraamatukogu juhataja on alates 1. augustist 2014 Maiga Parksepp. Endine kauaaegne raamatukogu juhataja Elve Veldi läks väljateenitud vanaduspuhkusele. Töökorralduses toimusid muutused, kuna uus juhataja peab tagama raamatukoguteenuse ka Haljala Gümnaasiumi raamatukogus. Haljala Vallaraamatukogu tegevust reguleerivates dokumentides on aga tegemata seadusega kooskõlas olevad muudatused ning kooli raamatukogu tegevus ning ühinemine neis ei kajastu. Tegelikult on Haljala Vallaraamatukogus 3 raamatukoguhoidjat, kes peavad tagama teeninduse neljas raamatukogus. Seetõttu oli vaja muuta raamatukogude lahtioleku aegu. Aaspere raamatukoguhoidja käib Haljalas laenutamas kahel päeval nädalas, Varangu ühel päeval, mistõttu on raamatukogud küldes vastavalt ka vähem päevi avatud. Koormus raamatukogu juhatajal on väga suur, kuna ta peab üksinda korraldama ka gümnaasiumi aime- ja ilukirjanduse kõrval õpikute tellimise, laenutamise ja korrashoiu. Lisaülesandeks on veel valla ajalehe Haljala Valla Sõnumid toimetamine ja küljendamine. Kõik muutuks lihtsamaks, kui kooli- ja rahvaraamatukogu leiaksid endale ühised ruumid.

2.4 . Personali juhtimine ja areng

Nagu öeldud, muutus Haljala Vallaraamatukogu juhataja isik. Aaspere ja Varangu raamatukoguhoidjad käivad kokku kolmel päeval laenutamas ka Haljala raamatukogus. Seoses asendustega kaotab Haljala raamatukogu teeninduse kvaliteet.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest 2014

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundi de arv (koolituse pikkus)	Raamatukogu-hoidjate arv, kes osalesid täienduskoolitusel	Koolituseks kulutatud
Aaspere	6	21	1	490,70
Haljala	4	15	1	
Varangu	6	21	1	

Koolituse teema	Korraldaja	Osavõtjate arv
Elutuba ehk kujundusnippe raamatukogus	LVKRR	3
Uuemaid tõlkeid Hispaania kirjandusest	LVKRR	3
Õppereis Läti raamatukogudesse	LVKRR	2
Paberi ja trükikunsti ajaloost, raamatute säilitamisest ja restaureerimisest	LVKRR	2
Vaimujutud trükises ja rahvapärimeses	LVKRR	2
Raamatukoguhoidjast õppimise toetajaks	LVKRR	1
Avaliku teabe seadus ja isikuandmete kaitse seadus asutuse dokumendihalduses.	ATAK	3

2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Ettekanne Haljala valla kirjandivõistlusest Haljala gümnaasiumis.

Ettekanne uuemast eesti noortekirjandusest 5.-8. klassidele Haljala Gümnaasiumis emakeele päeval.

„Õpikute hinnad õppeaastal 2015/2016, komplekteerimise põhimõtted ja võimalused Haljala kooli raamatukogus“ Haljala õpetajatele.

Osalemine vabariiklikul infootsingu võistlusel nii eelvoorus kui lõppvoorus.

Aaspere ja Varangu raamatukoguhoidjatel esinemisi ei olnud.

2.4.3 Erialahariduse omandamine

Erialaharidust keegi töötajatest ei omandanud.

2.4.4 Töötajate tunnustamine

Haljala Vallaraamatukogu juhataja Elve Veldi kandideeris maakonna parima raamatukoguhoidja kohale ning sai ka Haljala valla aukodaniku tiitli.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine

Haljala Vallaraamatukogul on vallavalitsuse poolt esitatud eelarve, mida oma tegevuses järgitakse.

2.5.1 Haldustegevuse üldiseloostus. Raamatukogu ruumid ja asukoht

Haljala raamatukogu asub Haljala rahvamaja ruumides juba 30 aastat. 1. oktoobril 1984 rõõmustab toonane raamatukoguhoidja suurte ja avarate ruumide üle. Aeg läheb edasi ja tänasel päeval saab neid ruume nimetada kitsasteks ja vajadusele mittevastavateks. Et raamatukogu ruumid muutuvad, on jutuks tulnud seoses uue koolimaja ehitusega. Kui see projekt teoks ei saa, peab mingi lahenduse leidma. Asulas nagu Haljala võiks olla kooli- ja rahvaraamatukogu ühistes ruumides. Praegune olukord, et raamatukoguhoidja on mõni päev kooliraamatukogus ja mõni päev rahvaraamatukogus, ei ole mitte sugugi hea.

Aaspere raamatukogu seisukorda võib nimetada heaks. Mõni lapike seinas vajab värskendust, kuid ruumid on hubased. Kõige suuremaks probleemiks on puuküte: raamatukoguhoidjal on keeruline hoida talvel ruumid soojad, kuna ta on tööl kahel päeval nädalas Haljalas. Probleemi lahendus on pisut keeruline, kuna maja omanik on Aaspere Külakoda, kes peaks majasooja eest hoolt kandma, Aaspere raamatukogu ruumide eest maksab renti Haljala Vallavalitsus.

Varangu raamatukogu, mis asub Essus, on väga hea asukohaga. Raamatukogu paikneb kahes ruumis, millest üks remonditud, hea valgustuse ja uue inventariga. Teine vajaks aga investeringut remondile ja uue inventari soetamisele. Varangu raamatukogu Varangul on väike ja aegunud inventariga. Puudub pind näituste ülepanekuks. Põhimõtteliselt on see laenutuspunkt, mis asub küla seltsimajas.

2.6 Raamatukogu arendustegevused

Haljala raamatukogule sai aasta lõpus muretsetud printer-skanner-koopiamasin, tänu millele on võimalik näitustele ja teavitustööle läheneda kaasaegsemalt.

Raamatukogu toimetab ja küljendab ka kohalikku ajalehte, mille tegemiseks vajaminev tarkvara on olemas kooli raamatukogu arvutis. Alates jaanuarist 2015 saab tänu koolile see olema ka Haljala vallaraamatukogu arvutis ning raamatukoguhoidja kui lehetoimetaja töö peaks seeläbi lihtsustuma.

2.7 Raamatukogude koostöö

Koostöö raamatukogude vahel toimib eelkõige kohalikul tasandil. Vallaraamatukogu Haljalas ja harukogud on sellest aastast väga seotud, kuna harukogude raamatukoguhoidjad käivad ka valla keskuse raamatukogus tööl. See võimaldab väga lihtsalt toimida RVL-1, ühisüritustel ja asjaajamisel.

Väga aktiivseks saab nimetada koostööd Haljala Gümnaasiumiga, kuna vallaraamatukogu teenindab ka sealset kooliraamatukogu.

Kolmandaks koostööpartneriks on Lääne-Virumaa Keskraamatukogu, mille kaudu toimub kogude täiendamine ning ka ametialane enesetäiendus.

3. Kogud

Komplekteerimisel lähtutakse Haljala valla raamatukogudes põhimõttest, et eesti kirjandus peab olema lugejale kättesaadav, samuti väärtkirjanduse tiitli pälvinud teosed. Kui valikuid väga kitsalt piirata, jääks aga lugejate ja laenutuste arv veelgi väiksemaks. Seetõttu peab raamatukoguhoidja olema kursis lugejate soovidega ja tellima tihtipeale lugemiseks teoseid, mida ta ise ei pruugi heaks kiita. Raamatukoguhoidja ei ole otsustaja, mida keegi lugema peab, vaid raamatute vahendaja. Kultuuriministeerium võib ju kirjutada nimekirja, mida inimene lugema peab, kuid tegelikkuses see ei toimi. Käsud-keelud pole kunagi toimunud. Seega võib öelda, et üsna suure osa raamatukogude kogust moodustavad naistekad, reisilood, kriminullid. Nende jaoks võiks jätkuda finantse enamgi, sest järjekord nõ. kergemale kirjandusele on alati.

Sama lugu on ajakirjadega – ei soovita lugeda kultuuriajakirju. Akadeemia, Horisont, Värske Rõhk, Vikerkaar, Looming seisavad lugejate poolt puutumatusena, kuid seltskonnajakirjad on kuum kaup ja need on välja laenutatud kogu aeg.

Auviseid Haljala raamatukogus palju pole, on vaid ERR-i filmiklassika.

4. Raamatukoguteenused

Haljala valla raamatukogud pakuvad kõiki raamatukoguteenuseid. Igal kodanikul on võimalik end registreerida lugejaks ning laenutada raamatuid, ajakirju, ajalehti, filme. Kui vajalikku lugemisvara ei leita, tellitakse see teisest raamatukogust. Teavikute kasutamise tähtaegade pikendamiseks on võimalik kasutada interneti-rakendust Urram ja telefoni. Raamatukogu lahtioleku aegadel on võimalik kasutada AIPI-i, mis asub raamatukogu ruumides. Lugejatele toimuvad tasuta kirjandusega seotud üritused.

Lisaks tasuta raamatukoguteenusele pakuvad Haljala valla raamatukogud ka tasulisi teenuseid, milleks on koopiategemine, printimine, skaneerimine. Kuna digitaalseid koopiaid enne teha ei olnud võimalik, otsime aasta lõpus Haljala raamatukokku uue multifunktsionaalse printer-skänner-koopiamašina.

Lugejate rahulolu-uuring toimus 2012. aastal ning sel aastal veel ei näinud põhjust seda korrata.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine (AIP-i kasutamine)

AIP-i kasutamine raamatukogus ei ole enam väga populaarne. Siin ei olegi vaja pikalt arutleda põhjuste üle, sest praegusel ajahetkel ei ole vaja korraldada väljasõite interneti kasutamiseks, see lihtsalt on igal pool. Telefonid on multifunktsionaalsed, iPad ei ole ammu enam uudissõna, tehnika on odavnenu ning taskukohane paljudele. Raamatukogus asuv AIP tuleb meelde sellistel juhtudel, kui kodus enda tehnikaga midagi juhtub.

4.2 Raamatukogu kasutamine

Lugejate arv on Haljala raamatukogus languses, kui vaadata eelmise aasta lugejate numbrit aruandes. Kuna andmebaasis, millele aruande koostaja toetub, toimusid 2013 suured muudatused, ei oskagi päris kindlalt öelda, kui palju lugejaid tegelikult oli. Võimalik on tuvastada arvudes nii langust kui tõusu. Sama on ka laste näitajatega: andmebaas näitab arvu 127 ja aruanne 171. Sel aastal on aruandes kajastatud vaid andmebaasi arvud, seega siis 151 last. Ühel juhul võiks siis sel aastal kurvastada, teisel oleks põhjust rõõmustamiseks.

Eks raamatukogu kasutamise languse näitajad ole üldtuntud – kiire elutempo, pikad tööpäevad, arvuti olemasolu. Kui varem sai rõhutada just noorte arvutikasutamist arvnäitajates, siis nüüd võib üsna kindlalt lisada sinna langusesse ka eakamad inimesed. Aeg läheb edasi ning inimene harjub kõigega – vanemad inimesed loevad uudiseid interneti vahendusel. Enam ei võeta ette teed raamatukokku lihtsalt lehe sirvimiseks, mõni üksik teeb seda. Ja eks selles ole omajagu „süüd“ ka raamatukoguhoidjatel, kes väga lahked arvutikoolitajad on. Seepärast on järjest suurema tähtsusega see, mida ja kuidas on raamatukogu internetis.

Raamatu- kogu	Lug-d 2013	Lug-d 2014	Muut- us(+/-)	Külas- tused 2013	Külas- tused 2014	Muutus (+/-)	Virtuaal- külas-d 2013	Virtuaal- külas-d 2014	Muutu- s(+/-)
Haljala	532	501	-31	7834	6240	-1594	48	67	+19
Aaspere	193	235	+42	1712	1294	-418	0	0	0
Varangu	108	104	-4	2712	2235	-477	0	0	0

Raama- tukogu	Laenut-d 2013	Laenut-d 2014	Muutus (+-)
Haljala	16942	15124	-1818
Aaspere	4500	3446	-1054
Varangu	4124	3986	-138

Raamatukogudevaheline laenus toimib. Haljala raamatukogu on laenutanud oma lugejatele teistest raamatukogudest 24 korral. RVL välja toimib samuti. On tore, et saab teisi raamatukogusid aidata, kuid sel on ka omad miinused - tihtipeale jäävad raamatud väga kauaks teiste raamatukogude kätte ning sinu investering sellesse raamatusse tundub täiesti põhjendamatu, kuna oma lugejatele on laenutused olematud. Raamatute laenutamiseks teistest raamatukogudest läheb raamatukoguhoidja vajalikule ise järele ja viib ka ära. Vallasiseselt on raamatute vahendamine tõhus ja eriti ei peagi mujalt laenu võtma.

Haljala: RVL sisse 24, RVL välja 475

Aaspere: RVL sisse 5, RVL välja 21

Varangu: RVL sisse 9, RVL välja 15

Et lugejad oleksid kursis raamatukogude tööga, avasime 1. augustist Haljala Vallaraamatukogu facebooki-lehe. Viie kuuga on lehte pidevalt jälgimas 138 selle sotsiaalvõrgustiku kasutajat. Nädalane koguulatus vaadatavusele ulatub 2000 klikini mõnede postituste puhul. Nii et võib julgelt väita, et Haljala raamatukogu nimi on jõudnud inimeste teadvusesse palju laiemalt, kui seda on oma valla piir. On üsna selge, et vanemad inimesed jäävad sellest infokanalist eemale, kuid nemad käivad regulaarselt raamatukogus niigi. Lehe eesmärgiks on püüda ka nooremaid inimesi. Facebooki-leht on meelelahutuslik ning lisaks kirjanduslikele tähtpäevadele saame avaldada seal infot lahtioleku aegade muutustest, sündmustest maailmas, ürituste pilte jms. Jaanuarist tuleb kasutusele ka raamatukogu ametlik koduleht, kus lisaks raamatukogude infole tutvustame uusi raamatuid. Ikka selleks, et meelitada inimesi lugema.

4.3 Lasteteenindus:

Raamatu- kogu	Lug-d 2013	Lug-d 2014	Muut- us (+/-)	Külast-d 2013	Külast-d 2014	Muutus (+/-)	Laenut-d 2013	Laenut- 2014	Muutus (+/-)
Haljala	171	151	-20	2139	1589	-550	1969	1567	-402

Aaspere	68	40	-28	448	266	-182	562	381	-181
Varangu	31	31	0	1060	730	-330	523	405	-118

Pea kõik numbrid näitavad langust lasteteeninduses, kuid tegelikult on see märksa elavam, kui selles tabelis kajastub. Haljala Vallaraamatukogu teenindada on 2014. aasta augustist ka kooliraamatukogu, kuid seadusega pole see veel kooskõlastatud. Kooli raamatukogus toimuvad raamatukogutunnid väiksematele kirjanikest ja tähtpäevadest, suurematele värskemast noorsookirjandusest ning tunnid andmebaasidega tutvumiseks. Seal on näitused ja väljapanekud, raamatukoguhoidja viib 3. ja 5. klassi õpilastega läbi õpioskuste ringi, mille tulemuseks on tavaliselt osalemine maakondlikul olümpiaadil.

Et laste lugemishuvi on kahanenud, ei ole vist üllatus kellelegi: see piirdub kahjuks enamjaolt kohustusliku kirjandusega, mida Haljala Gümnaasiumis õppivad lapsed saavad kooli raamatukogust. Ka need laenutused ja raamatukogu külastused on registreeritud eraldi ning ei kajastu Haljala vallaraamatukogu aruandes.

Probleemiks lasteteeninduses on see, et kuigi rahvaraamatukogu ei asu koolimajast kaugel, ei vaevu lapsed seda teekonda ette võtma lihtsalt laiskusest. Mõni üksik huviline on regulaarne külaline. Kui kooliraamatukogus kohustuslikku lugemisvara ei jätku, siis viimases hädas leitakse tee ka rahvaraamatukokku. Selle olukorra lahendamiseks mingit imehead rohtu ei ole, kuid on plaanis lapsi suunata valmivale raamatukogu kodulehele, kus on kavas uusi raamatuid tutvustada. Samuti tahaks hakata koolis jagama uudiskirjanduse voldikuid. Kogemus on näidanud, et peale raamatututvustusi on paaris lapses siiski huvi mõne raamatu vastu tekkinud. Samasugune efekt on ka kirjanikega kohtumisest: kui kirjanik suudab haarata, on ka näha tema teoste aktiivsemat laenutamist. Materiaalsed võimalused panevad sellele muidugi piirangu.

Ilmselt peaks ka õpetajatele soovutama raamatukogu ühiskülastusi, kas siis lihtsalt kirjandusega tutvumiseks või miks mitte mõne klassiürituse korraldamiseks, kus kellelegi võib ka raamat silma jääda. Tulevikus loodame kooli- ja rahvaraamatukogule ühiseid ruume ning seeläbi ka raamatukogu kasutatavuse tõusu.

4.4 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Teenuseid erivajadustega sihtrühmadele ei ole. See on sotsiaaltöötajaga koostöö küsimus. Kui temale avaldatakse soovi, siis ta raamatud huvilistele koju ka viib. Koduteenindust sai reklaamitud ka novembrikuu vallalehes, kuid praeguseks huvilisi ei ole tekkinud. Kindlasti saab sellist raamatukoguteenust välja pakkuda edaspidigi.

	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Koduteenindus	0	0	0

Nt ettelugemised hooldekodudes, haiglates jne.

	Ürituste arv	Osavõtjate arv
Teenused teistele asutustele	0	0

4.5 Raamatukogu kultuurikeskusena

Raamatukogu nimi	Näitused/virtuaalnäitused, väljapanekud	Üritused	Üritustel osalenute arv
Haljala	12	15	314
Aaspere	2	6	83
Varangu	6	9	210

Raamatukogul on oma kindel roll kohalikus kultuurielus – on palju lugejaid, kes kinnitavad raamatukogu vajalikkust ja leiavad, et ilma selleta oleks nende võimalused raamatutele olematud. Ka näitused ja väljapanekud leiavad vaatajaid, kasutajaid. Haljala raamatukogus on raamatuväljapanek tavaliselt üleval ühe kuu jooksul. See on heaks võimaluseks lugejatele meelde tuletada ka vanemaid raamatukogus olevaid raamatuid. Oktoobris, kui olid väljapanekul käsitööraamatud kudumisest ja heegeldamisest, käis üks proua regulaarselt sealt raamatuid võtmas; kui novembris riivilil väljapanek muutus, oli ta kohe pisut pahanegi, sest nii mugav oli tal niimoodi vajalikku leida.

Haljala raamatukogu kirjandusring on kindel koosviibimise vorm kirjandushuvilistele eakatele. Kord kuus tulla raamatukokku, arutama nii vana kui uue kirjanduse üle, on oodatud ettevõtmine, mille puhuks parem rõivas selga pannakse ja põsed roosaks tupsutatakse.

Kohtumised kirjanikega on eelkõige vajalikud lastele – alati on näha (küll hetkelist, aga asi seegi) lugemishuvi tõusu, kui keegi kirjameestest/naistest on suutnud huvitavalt esineda. Ka raamatukoguhoidja enda ettekanded on eesti keele õpetajate sõnul elavdanud kirjandushuvi mõnedes lastes. Haljala raamatukogu üritusedki leiavad osalisi just tänu koostööle kooliga ning aktiivsetele kirjandusringis osalejatele.

Aaspere ja Varangu raamatukogu üritused on eelkõige külakoja üritused ning kirjandusega seotus on vähene: peetakse peamiselt tähtpäevadega (naistepäev, ülestõusmispüha, jaanipäev, jõulud) seotud koosviibimisi. Kuna üritust korraldab reeglina raamatukoguhoidja, on tal võimalus ürituse käigus tutvustada ka raamatukogu tegemisi. Kirjanduslike koosviibimiste vastu, raamatukoguhoidja sõnul, Varangul ja Aasperes huvi ei tunta. Essus, kus tegelikult lugejaid rohkem kui Varangul, ei toimunud lugejatele kahjuks ühtegi üritust.

Kuna Aaspere külakoja tegevus käis raamatukoguhoidjale üle jõu, sai vastu võetud otsus, et alates 2014. a septembrist ei kuulu raamatukoguhoidja kohustuste hulka külakoja tegevuse ja ürituste korraldamine. Tegelikuses oligi see kohustus lisatud tööle suusõnaliselt ning ei kajastunud määrustes ega töökorraldusjuhendis.

Haljala raamatukogu:

● **raamatuväljapanekud:**

1. O. Tooming 100
2. Palju õnne, Eesti Vabariik
3. Hoidista hoolikalt!
4. Kui näpud sügelevad
5. Abiks perenaisele, salmilugejale, jõuluvanale

● **näitused**

1. H. Veldi fotonäitus “Talvemaastikud Haljalas”
2. Fotonäitus “Vanad majad meenutavad”
3. Vanade märkide näitus H. Veldi kogust “Natuke nostalgiat”
4. Septembrikuu juubilarid - S. Laidla 55, P. Volkonski 60, R. Saluri 75, H. Nõu 80, E. Valter 85, A. Jakobson 110
5. Priit Koppeli karikatuuride näitus
6. Paberist lumehelveste näitus
7. Virtuaalnäitus raamatukogu facebooki-lehel Metsiku raamatukogust

● **üritused**

1. Kodukoha kirjanik O. Tooming 100
2. Haljala ajaloolised majad räägivad
3. Näitemäng-jutustus “Vaimude tund Pihuveres”
4. Kohtumine kirjanik Avo Kulliga
5. Haljala lastepäevakodu Sipsiku rühm külas.

6. Haljala lastepäevakodu Jänku rühm külas.
7. Ekskursioon Lani allikas - Põlula kalakasvatus - Põlula kool - Viru-Jaagupi muuseum
8. Imbi Paju filmi "Soome lahe õed" esitus
9. Külalised Plöni Schönbergi vallast
10. Suvi kirjanduslikes paikades
11. Kristjan ja Paul Raud - elu ja kirjandus
12. Priit Koppeli karikatuurinäituse avamine, loeng eesti karikatuurist maakonna kunstiopetajatele ja kohalikele huvilistele
13. Haljala kihelkonna suuline pärimus
14. Kohtumine kirjanikuga - Ketlin Priilinn
15. Kultuuripärand meil ja kaugemal

Aaspere raamatukogu:

- **näitused, väljapanekud:**
 1. Heino Praosti fotonäitus vanadest masinatest
 2. Laste joonistuste näitus
- **üritused:**
 1. Pannkoogipäev
 2. Vastlapäev
 3. Kõik meisterdama
 4. Jaanipäev
 5. Esimese advendi kohvilaud
 6. Aasta viimane koosviibimine lugejatega

Varangu raamatukogu:

- **raamatuväljapanekud:**
 1. Aabitsad läbi aegade
 2. Kaunimad muinasjuturaamatud
 3. Lilleilu aeda
 4. Meisterdamist jõuludeks
- **näitused:**
 1. 110 aastat August Jakobsoni sünnist
 2. Edgar Valter – 85
- **üritused:**
 1. Naistepäeva tähistamine
 2. Munadepühad
 3. Õpituba „Vanast uus“
 4. Traaditöötuba
 5. Meenekaartide valmistamine
 6. Külaseltsi 10. juubel ja kadripäeva tähistamine
 7. Geelküünalde valmistamise õpituba
 8. MONO(mobiilne noorsootöö)- Haljala noortekeskus külas
 9. Jõulupidu

4.6 Raamatukogu koolituskeskusena

Kasutajakoolitused arvuliselt

Raamatu kogu	Rühmakoolit.arv	Osalejate arv	Individuaalkoolit . arv	Osalejate arv

	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Haljala	0	2	0	10	6	8	6
Aaspere	0	0	0	0	0	0	0
Varangu	0	0	0	0	2	1	2

Kasutajakoolitustel osalejad on eelkõige eakamad inimesed. Ka üks rühmakoolitus oli mõeldud eakatele, kes on aktiivsed raamatukogu külastajad ning olid huvitatud raamatukogu andmebaasi Urram kasutamisest. Neid tuli kohale kolm julget. Teine rühmakoolitus oli suunatud Haljala gümnaasiumi õpetajatele, lisaks Urramile sai nendele tutvustatud ka õppetöös vajaminevaid vaba ligipääsuga andmebaase erinevatest valdkondadest.

Rühmakoolitused toimuvad Haljala gümnaasiumi arvutiklassis. Koolitus eakamatele ei leidnud rohkem osavõtjaid lihtsal põhjusel - väljas oli ilus päikseline ilm ja vaja oli veel aiatöid lõpetada. Siit järeldus, et oktoobrikuu keskpaik on veel ürituste osavõtmise suhtes liiga varajane aeg. Küll aga sai koolitaja õppetunni, et ega rohkem osalejaid eakate tunnis polegi mõistlik õpetada võtta - vanemad inimesed on arvutis veel siiski üsna abitud ning neid on väga palju vaja aidata. Raamatukogu andmebaasi koolitused toimuvad tegelikult ka kooliõpilastele raamatukogutundide käigus, kuid need ei kajastu siin tabelis.

Muutuseks eelmiste aastatega võikski märkida, et ka vanemad inimesed on läinud arvuti kasutamisel julgemaks: nad saavad aru, et arvutita enam hästi hakkama ei saa ja julgevad kasutamisel abi küsida.

4.7 Raamatukoguteenuse turundus (tutvustamine)

Raamatukogu teenuseid ja üritusi saab kajastatud mitmeti:

- Kõige otsesemaks info jagamiseks kohalikul tasandil on Haljala valla allasutuste juhtide nõupidamisel kord kuus, kus annan ülevaate raamatukogu tööst ja plaanidest ning saan kaasata teisi asutusi koostöök.
- Kindlaimaks viisiks endast teada anda on jagada vahetult infot ka koolis suheldes klassijuhatajatega. Harukogudes toimub info jagamine külakeskuste kaudu.
- Teiseks kanaliks on kohalik valla ajaleht, kus saab reklaamida üritusi ning anda ka tagasisidet toimunust. Kohaliku vallalehe tegemine on määratud ülesandeks Haljala Vallaraamatukogu juhatajale, nii et erilisi pingutusi oma artiklite ja teadete avaldamiseks ei pea tegema.
- Kui toimub üritus, on infolehed nii kohaliku kaupluse, kooli kui ka raamatukogu enda teadete tahvlil.
- Uueks infokanaliks on raamatukogu facebooki-leht, mis sai avatud 1. augustist.
- Detsembris sai jagatud lugejatele raamatukogu järjehoidjaid, kus lisaks headele soovidele raamatukogude kontaktandmed ja facebooki-konto info. Kevadel on plaanis jagada järjehoidjaid veelgi, sest lisandunud on ka andmed meie ametlikust kodulehest.
- 2015. aastal avame lisaks facebookile ka raamatukogu ametliku kodulehe.

4.8 Bibliograafia- ja infotöö

4.8.1 Andmebaaside loomine

Töö andmebaasidega ei ole aktiivne.

4.8.2 Infopäringud

Urramis registreeritud infopäringuid oli Haljala raamatukogus 229, Aasperes 16, Varangul 14.

Päringud esitatakse siis, kui on vaja abi referaatide tegemisel põhikoolis ja gümnaasiumis, kuid on üliõpilasi, kes kodus olles kasutavad ka kodukandi raamatukogu. Võib veel välja tuua, et on aktiveerunud ümberõppe- ja avatud ülikooli õppe tudengite päringud. Nemad on vanemad äsja gümnaasiumi lõpetanud tudengitest ning vajavad õppematerjalide otsimisel reeglina suuremat abi.

4.8.3 Trükised ja veebiväljaanded

Möödunud pärandiaasta tuules ilmus Haljalas kogumik „Haljala kihelkonna suuline pärimus“, mille üheks koostajaks oli Haljala Vallaraamatukogu juhataja Maiga Parksepp.

Kokkuvõte

Haljala Vallaraamatukogu aasta oli tõine, vaatamata sellele, et statistika näitab nii külastuste kui laenutuste arvu langust. Vallaraamatukogus vahetus juhataja. Töökorraldus muutus tööülesannete lisandumisega, nüüd tuleb teenindada lisaks Haljala, Aaspere ja Varangu raamatukogudele Haljala Gümnaasiumi raamatukogu. Koolis on ligi 300 last ning neile õpikute tagamine on üsna suur lisakoormus eelkõige juunis, augustis ja septembris.

Aaspere ja Varangu raamatukoguhoidjad käivad kolmel päeval Haljalas laenutamas, kuid praegu ongi nad rohkem asendajad, kui aktiivsed tegutsejad. Ürituste korraldamine Haljalas on Haljala raamatukoguhoidja töö. Kuna tema aga on vallaraamatukogus vaid kahel päeval ja koolis kolmel, toimub suurem osa üritustest just koostöös kooli ja õpetajatega. Ka kirjandusringi üritused on seatud neile päevile, kui töö on Haljala raamatukoguhoidja.

Varangul ja Aasperes on kultuurielu eestvedajateks raamatukoguhoidjad. Haruraamatukogudes toimuvad küll üritused, kuid need kuuluvad rohkem külakeskuste kultuurikalendrisse. Vallavanemaga kooskõlastatult sai otsustatud, et külakeskuste töö koordineerimine raamatukoguhoidja kohustuste hulka ei kuulu ja see on vabatahtlik tegevus. Selle tulemusel võib loota, et kirjanduse propageerimiseks panustatakse raamatukogudes rohkem ning et ka Essu lugejatele, kes Varangu raamatukogu lugejatest moodustavad põhiosa, saavad osaleda mõnel neile suunatud üritusel.

Raamatukogude seisukord on endine, pole toimunud laiendusi ega ka remonte. Samas on nad kõik üsna rahuldavas olukorras, et garanteerida raamatukoguteenuse pakkumine. Kõige murelikumaks teeb muidugi Aaspere raamatukogu kütteprobleem, kuna esmapäeva hommikud talviti on katsumuseks nii raamatukoguhoidjale kui raamatutele. See probleem ei leia kajastamist valla arengukavas, sest kerkis päevakorda seoses töökorralduse muutusega.

Suuremaks uuenduseks raamatukogu töös on aktiivsem „internetiseerumine“. Augustis avatud facebooki-lehega on seatud eesmärgiks anda raamatukogust teada, tuletada ta olemasolu meelde ka nooremate lugejate hulgas. Facebooki-väljundiga tegeleb Haljala raamatukogu juhataja, harukogude ürituste info ja teadaanded on praegu veel vähesed, kuid loodame harjumist ja aktiivsemat osavõttu ka haruraamatukogude poolt. Jaanuaris 2015 avame ka vallaraamatukogu kodulehe.

Järgmise tööaasta väljakutseks võib pidada lugejate arvu stabiilsena hoidmist. See on keeruline ülesanne, kuna väheneb nii rahvaarv kui laste lugemishuvi. Töö lastega ongi uute väljakutsete märksõnaks.

Haljala Vallaraamatukogu juhataja Maiga Parksepp
Allkiri